

غفلت - ۲۷ غفلت زدایی

۴- حفظ نماز (قسمت اول)

امام باقر علیه السلام فرمود:

«أَيُّمَا مُؤْمِنٍ حَافِظٌ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْمَفْرُوضَةِ فَصَلَّاهَا لَوْ قَبِلَهَا فَلَيْسَ هَذَا مِنَ الْغَافِلِينَ - هر مومنی که بر نمازهای واجبش دقت کند و آنها را در وقت خود بخواند، از غافلین نخواهد بود.»
(الکافی ج ۳ ص ۲۷۰)

پس سه شرط در کنار هم مطرح شد:

۱- مؤمن باشد ۲- نمازهای خود را محافظت نماید ۳- نمازها را در وقت خودش بخواند.

حفاظت نماز یعنی سهل انگار نباشد

خداوند کریم در قرآن مجید می‌فرماید: «فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ - ویل برای نمازگذاران است.» «الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ - کسانی که در نمازشان ساهون هستند.» (ماعون/۴)

سهو چیست؟

«ساهون» از ماده "سهو" در اصل به معنی خطایی است که از روی غفلت سرزنند، خواه در فراهم کردن مقدماتش مقصر باشد یا نه، البته در صورت اول معذور نیست، و در صورت دوم معذور است، ولی در این جا منظور سهو توأم با تقصیر است.

باید توجه داشت که نمی‌فرماید: "در نمازشان سهو می‌کنند" چون سهو در نماز به هر حال برای هر کس واقع می‌شود، بلکه می‌فرماید "از اصل نماز سهو می‌کنند" و کل آن را به دست فراموشی می‌سپرند.» (تفسیر نمونه ج ۲۷ ص ۳۶۰)

«یعنی آنهایی که از نمازشان غافلند اهمتامی به امر نماز ندارند و از فوت شدنش باکی ندارند چه این که به کلی فوت شود و چه این که بعضی از اوقات فوت گردد، و چه این که وقت فضیلتش از دست برود و چه این که ارکان و شرایطش و احکام و مسائالش را ندانسته نمازی باطل بخوانند.» ترجمه تفسیر المیزان، ج ۲۰، ص: ۶۳۴

ویل چیست؟

« ویل وادی است در دوزخ^(۱)، قعر آن دورتر و آتش آن گرم‌تر و و عذاب آن سخت‌تر و ماران و کژدمان آن بیشتر (از هر جایی است) و - تنادی کلّ یوم الهی قد اشتدّ حرّی و بعد قعری و کثر حیّاتی و عقار بی فِالیّ اهلی - آواز می‌دهد هر روز که بار خدایا گرمای من در نهایت است و قعر من بسیار دور است و ماران و کژدمان من کثیر است و طاقتم به‌سر رسیده، اهل مرا به من رسان.»^(۲)

« این چاه در قعر جهنم (واقع شده) و تمام آتش جهنم از آن بیرون می‌آید و از پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نقل است که در قعر آن چاه تابوتی است که در آن چهارده نفر معذب هستند، هفت نفر از پیشینیان و هفت نفر از ملحقیان (کسانی که بعد از زمان پیامبر به آن‌ها ملحق می‌شوند) هفت نفر پیشینیان: قابیل، پی‌کننده ناقه صالح، نمرود، شداد، فرعون، هامان و قارون (هستند) اما هفت نفر لاحقیان را بیان نفرموده فقط به‌حاضرین فرمود که شما جزو آن هفت نفر نباشید.»^(۳)

و همچنین از آن حضرت روایت است که: «ویل وادی است در جهنم که به‌قدری گود است که وقتی که کافر را در آن جا افکنند؛ چهل سال^(۴) پائین می‌رود و به‌قعر آن نمی‌رسد^(۵) و اگر کوه‌ها را درون آن بیندازند، قبل از آن که به قعر آن برسند از شدت گرما نابود می‌شوند.»^(۶) « (و آن جا) وادی جوشانی است از چرک و خون جهنمیان»^(۷)
«و در اخبار رسیده هر جا در قرآن تهدید به ویل شود مقصود همان چاه است.»^(۸)

(۱) ترجمه المیزان ج ۱۴ ص ۱۰۸

(۲) تفسیر سور آبادی ج ۴ ص ۲۴۳۶ و ص ۲۷۴۹

(۳) أطیب‌البیان فی تفسیر القرآن ج ۴ ص ۲۵۰ و ج ۱۱ ص ۸۷ و ج ۱۴ ص ۲۲۳

(۴) تفسیر آسان ج ۱ ص ۱۸۲ - گفته شده چهل خریف و بعضی گفته‌اند: خریف نام یکی از فصول سال است - الویل واد فی جهنم یهوی فیه الکافر أربعین خریفا ثم یهوی فیه کذلک أبدا

(۵) مخزن‌العرفان در تفسیر قرآن، ج ۱ ص ۳۸۰

(۶) لسان‌العرب ج ۱۱ ص ۷۳۹

(۷) ترجمه مجمع‌البیان ج ۲۲ ص ۳۴۰

(۸) مخزن‌العرفان در تفسیر قرآن ج ۱۵ ص ۲۷۶